

כל שעה פרק שני פסחים

מא

עין משפט נר מצוה

קעז א ב מ"י פ"ח מהל'
ק"פ הלכה ז ח סמג
לאחין ט:
קעח ג מ"י פ"ו מהל'
חמץ הלכה ו טור
ז"ע א"ח סימן תפא
שע"ד:
קעט ד ה ו מ"י פ"ח
מהלכות ק"פ הל' ו
סמג לאחין ט:
קפ א מ"י פ"ט מהלכות
ז טה הלכה ג:
קפא ח מ"י פ"ח מהל'
ק"פ הלכה י:

רבינו הנאל

ת"ר ובשל מבושל במים,
אין לי אלא במים, שאר
משקים מנין, אמרת קל
וחומר מה מים שאין
מפיגין טעם הבשר אטור
שאר משקין שמפיגין
טעמו של בשר אינו דין
אטור, ר' אומר במים,
אין לי אלא במים שאר
משקין במים, מי פירות
מנין, ת"ל ובשל מבושל
במים מכל מקום, לר'
דמפיק ליה מלשון בשול
אפילו צלי קדר, כיון שהוא
עשוי כמין בשול אטור
הוא, ות"ק דממעט מכח
הפגת הטעם צלי קדר
מותר שאינו מפיג טעמו.
וה"ק דמיתו ליה לשאר
משקין בק"ו ובשל מבושל
מאי עבדי ליה, מבעי
ליה דאפילו אם בשלו
אחר שצלאו או צלאו
אחר שבשלו חיוב, וכו'
ויסי דתנאי יוצאין ברקיק
השרוי אבל לא במבושל
ואע"פ שלא נימוח, הרי
לר' ויסי אע"פ כי ריקוק
זה אפיו הוא, כיון שבשלו
יצא מתורת צלי, והרי הוא
כמבושל, כך זה הבשר
אע"פ שצלאו, כיון שבשלו
יצא מתורת צלי, והרי הוא
כמבושל. צלאו כל יצרו
בגון דשרוי חרוכה פטור,
כי אינו חיוב אלא על נא
ועל מבושל. פירוש נא
אברנים, בגון שנצלה מעט.
אבל בשר חי לגמרי דלא
עבר באש כלא אינו חיוב.
אמר רב הסדא המבשל
בשבת בחמי טבריא פטור.
לדא תולדות אור הן,
פטור שבשלו בחמי טבריא
פטור. אמר רבא ועובר
משום דבעינן צלי אש
וליא. אמר רבא אכל נא

לא שמיע כי בלומר לא סבירא ליה. אף על גב דתניא כותיבה
קסבר מתניתין פליגא:
מדאמר שמואל אין הלכה ברבי יוסי. השתא מדמי חומץ
לחרוסת וע"כ נראה לר"י דעולא דלמר לעיל צין כך
וצין כך אסור משום לך לך אמרינן
ניירא סמור סמור לכרמא לא מקרב
פליג אדרב כהנא דהא רב כהנא דלמר
אכל לתוך חרוסת לדברי הכל יספק
ולעולא לא אסר אלא משום לך לך
אמרינן: **מאי** לאו מדלא מצמת
מחמע. קשה לר"י דלעיל קאמר י"א
אף נותן את החומץ ואח"כ וכו' ופרקי
ולוקמא כר' יוסי דלמר שורן צמוינן
וחומץ צומתן משמע דתנא קמח' דיש
אומרים היינו ת"ק דר' יוסי דלית ליה
דחומץ חרוסת ואפילו הכי קאמר נותן
הקמח ואח"כ נותן את החומץ אלא
קסבר אע"ג דלא חרוסת חמועי נמי
לא מחמע ואור"י דלעיל איירי לפי
המסקנה דהכא:
אין מבשלים את הפסח לא במשקין
ובו'. תימה למה שנאו כאן אי
משום דתנא ירקות שלקות וצמיות
א"כ מנא הוה ליה לטוב צמון
אחריה: **איבא** בנייהו צ"י קדר.
פי' אי לוקה עליו אי לא אכל לכולי
עלמא פסול הוה וישה נמי אית ציה
דלגי מחמת ד"ה הוא א' כדאמרינן צריש
כיזד זולין (לקמן עה): נתפ מרוטבו על
החרס וחזר עליו יטול את מקומו ג נע
בחרס על תנור יקלף את מקומו ג
שאר משקין לא אינטריך למילף אלא
עולא אמר אפילו תימא ר"מ שאני הכא דאמר
קרא א' ובשל מבושל ב"מ ת"ר ייכול צלאו כל
צורכו ויהא חיוב ת"ל לא האכלו ממנו נא
ובשל מבושל במים נא ובשל מבושל אמרתי
לך ולא שצלאו כל צורכו היכי דמי אמר רב
אשי דרשויה חרוכה תנו רבנן ייכול אבל כזית
חי היא חיוב תלמוד לומר אל תאכלו ממנו
נא ובשל מבושל נא ובשל אמרתי לך ולא חי
ייכול היא מותר תלמוד לומר ויבי אש צלי אש
היכי דמי נא אמר רב כדאמרי פראי אברנים
אמר רב הסדא י' המבשל בחמי טבריא
בשבת פטור פסח שבשלו בחמי טבריא
חיוב מאי שנא בשבת דלא תולדות אש הוא
בעינן וליבא פסח נמי לאו תולדות אש הוא
אמר רבא מאי חיוב דקתני דקא עבר משום
צלי אש רב חיוב בריה דרב נתן מתני
לה להא דרב הסדא בהדיא א"ר הסדא
המבשל בחמי טבריא בשבת פטור
ופסח שבשלו בחמי טבריא חיוב שעבר
משום צלי אש אמר ר' רבא א' אבלו נא
לוקה
כאילו לא נאפה ה"ג גבי פסח עקר מנייה צישול שם לליה:
עולא אמר אפי' תימא ר' מאיר וכו'. הכל ממני פסח לציסול
מנה והיינו דלא כמסקנא דריכד מצרכין (בבב"ב דף נח):
דקאמר התם עולא משמיה דר' יוחנן שלקות מצרכין עליהם שהכל
דקאמר ר' יוסי דעישתו לעיל ר' יוסי אלא דבעינן טעם
מנה^ה ועולא לטעמיה דלא בעי לדחויא הכא טעמא דרבי יוסי דבעינן טעם מנה והתם נמי קאמר לרבי יוסי מצרכין שהכל:
אכל

חרוסת קאמר. מי אית לך דרבנן נמי חרוסת פליגי: לא סבירא
לי אלא בחרוסת נמי שרו והלכה כמותן: **כווסיה** דרב כהנא
מספגרא. דלמר רבנן חרוסת לא פליגי וכי אמר שמואל הלכה
כחכמים אחרת קאמר: **אין הלכה כרבי יוסי**. דלמר לעיל [מ:] חומץ
צומתן: **מאי** לאו. מדלא חרוסת נמי מחמע את
שהתחילו ליפסח כבר אלא (א) כשאר
משקין הוא אחמועי נמי מחמע את
הניתן מחמלה לתוכו כדרב כהנא
אלמא שמואל כרב כהנא סבירא ליה
וכי קאמר שמואל הלכה כחכמים
אחרת קאמר ולא חרוסת: **לא מיאמה**
למיא. את שהתחילו להחמין ולא מחמע
נמי את הניתן לתוכו דלא הוה כמיס:
כמיס. ובשל מבושל במים: **שמפיגין**
טעמן. שנותנין בו טעם שלהן: **ובשל**
מבושל. רביא הוא דהוה ליה למיכתב
נא ומבושל: **לני קדר**. שמצטלין אותו
בקדירה בלא מים ובלא שום משקה
אלא מים הנפלטין משמנו. למאן דיליף
לה מק"ו הכא שרי לרבי דיליף מרביא
האי נמי בשל מבושל הוא: חיוב
מלקות על ארילתו: ר' יוסי היא.
דלמר צישול לאחר אפיה צישול הוא:
יואלין. ידי חובת מנה צישול השרוי
במצטלין לאחר אפייתו ואף על פי
שמחמסמס לחם הוא כל זמן שהוא
קיים שלא נימות לגמרי וכן במבושל:
אכל נא במבושל. דלאו לחם קרינא ציה
ואע"פ שכבר נאפה בתנור הואיל וחזר
וצישלו ציטלו ומותר לחם: **שאינה**.
דכדייה קרא ובשל נאפה דהוה ליה
למכתב ומבושל וגו' הכתוב היא
בפסח: **יכול ללאו כל צורכו**. ואח"כ
בשלו היא חיוב והאי תנא הוא דלמר
לעיל ללאו ואח"כ צישול חיוב. לישנא
אחריה יכול ללאו כל צורכו דשויא
חרוכא כדמפרש היא חיוב דלאו צלי
אש הוא אלא קלי אש עיקר וזה עיקר
וראשון אינו כלום דההוא תנא כיון
דרבי קרא ללאו ואחר כך צישול מה
לי שויה חרוכה מה לי לא שויה:
חרוכא. שרוף. חי. לגמרי שלא נצלה
כלל: **נא**. צלי ואינו צלי: **יכול היא**
מוסר. לאכול ממנו חי לכתחלה דאפי'
איסורא נמי ליכא תלמוד לומר אל
תאכלו ממנו כי כי אש ולא זה
שאינו צלי והוה לאו שצכללות והאי תנא
סבר אין לוקין על לאו שצכללות:
דאמרי פראי אברנים. אותה לליה
בגלגון פרקי קרויה אברנים בגלגון
הקודש קרי נא: **חמי טבריא**. מעינות
רותחין: **פסח שביטול בחמי טבריא**
חיוב. על ארילתו וקא קלחא דעתך
משום דלא תאכל מבושל: דלאו סולדות
אש היא. הלכך לאו צישול הוא דליהוי
חיוב משום אב מלאכה: **משום צלי** כי
אש צלי אש איכא ולא לאו צישול וצבר לוקין על לאו שצכללות:
בדיא. דחיוב רב חסדא משום צלי אש ולאו משום צישול:
לוקה
לרבי יוסי דאית ליה הכא גבי מנה דציסול מבטל האפיה ה"ג צישול מבטל מהם שם ירק ודמי ע"כ לא קאמר רבי יוסי אלא דבעינן טעם
מנה^ה ועולא לטעמיה דלא בעי לדחויא הכא טעמא דרבי יוסי דבעינן טעם מנה והתם נמי קאמר לרבי יוסי מצרכין שהכל:

(א) [עירובין קב: וש"נ],
(ב) [לעיל מ.], (ג) [תוספתא
פ"ה ה"ט.], (ד) בריכות נח;
(ה) [ע"י מוס' חולין קטו.
ד"ה ש"ן.], (ו) שבת מ.
(ז) יומת כתיב לגרום מאי
חיוב דקאמר, (ח) ב"מ
קטו.], (ט) [ג"י ב"מ בפרק
ח' מהלכות ק"פ דין ד'
אמר אפי' אכל נא לוקה
וכי רבא אמר אין לוקין על
לאו שצכללות וכ"כ ב"מ
עוד בפרק י"ח מהלכות
סנהדרין דין ג' וע"פ מ"ט
ה"כ"מ פ"ח מהלכות מורית
דין ח' ויחלה לנירסמס
מ"ש' מוס' שבת דף קכ:
ד"ה גוריה ועוד שם ע:
ד"ה טעם וכו' דלון מהדך
להקדים רבא לרבי יוסי
בשאר דוכתי וכו' ורבי
פ"ד צ"ל סמוך י"ט שאל
מנינו בבל הש"ס שקבע
דברי רבא קודם וכו' ע"ש.
י' ש"ך לעיל במשנה
(ב) [ז' ד"ה דר"ש].

תורה אור השלם

1. אל תאכלו מפגור בא
ובשל מבושל במים כי
אם צלי אש ראשו על
קרבו ועל קרבו.
במות י"ב ט

הגהות הב"ח

(א) גבי אין הלכה כרבי
יוסי מאי לאו מדלא צמת
חמועי נמי מחמעא כלי ליה
ומינות מנמוה הוא ומינות
הא נמחק: (ב) ש"י ד"ה
מאי לאו וכו' אלתא בשרא
משקין אחמועי כלי ליה ויחיה
הוא נמחק:

מוסף רש"י

יוצאין ברקיק השרוי.
במים. ידי ארילת מנה של
מנהו וקרינן ציה לחם עוני
(בבב"ב דף נח).

מוסף תוספות

א. מחמת הקדירה
כשמחמומו ומבשלו. מוס'
ר"פ. ב. כשמבשל שם
מחום התנור. רש"י שם.
ג. אע"ג דליבא קרא. ח'
ה"ן. ד. דהא הוה תחילתו
עשה וסופו סופגין. מוס'
ר"פ. ה. פי' טעם מנה
לחם עוני, אבל לחם מיהא
הוי. מוס' שאנן.